

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym w dniu 6 czerwca 2014 roku do Sądu Okręgowego w Olsztynie powód J. P. wniósł o pozbawienie w całości na podstawie art. 840 par. 1 pkt.2 kpc wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 7 stycznia 1999 roku w sprawie o sygn. akt V GC 844/97 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 20 września 2004 roku na rzecz A. F., na którego przeszło uprawnienie M. K. wynikające z tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 15 października 1999 roku i o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu żądania pozwu powód podniósł, iż zasądzona wskazanym wyrokiem należność główna została umorzona poprzez jej potrącenia dokonane w dniu 2 grudnia 2002 roku przez małżonkę powoda G. P., w pozostałym natomiast zakresie roszczenie zostało zapłacone lub też jest przedawnione.

(pozew k. 2 – 9)

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zakwestionował skuteczność złożonego przez małżonkę powoda G. P. oświadczenia o potrąceniu, zakwestionował również podniesiony zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia wskazując, iż zastosowanie w sprawie powinien mieć dziesięcioletni okres przedawnienia roszczeń stwierdzonych tytułem egzekucyjnym.

(odpowiedź na pozew k. 136 – 139)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wyrokiem z dnia 7 stycznia 1999 roku w sprawie o sygn. akt V GC 844/97 Sąd Rejonowy w Olsztynie zasądził od J. P. na rzecz M. K. kwotę 2. 000 złotych z umownymi odsetkami w wysokości 0,7 % od kwoty 10.000 złotych za każdy dzień zwłoki od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty. Wyrok ten stał się prawomocny w dniu 17 lutego 1999 roku.

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2002 roku Sąd Okręgowy w Olsztynie w sprawie I C 535/01 pozbawił wyrok Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 7 stycznia 1999 roku wykonalności wobec małżonki dłużnika G. P. w części przewyższającej kwotę 2. 000 złotych oraz odsetki ustawowe od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty.

W wyroku tym ponadto zasądzono od pozwanego na rzecz G. P. kwotę 8. 782 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku utrzymał powyższy wyrok w mocy wyrokiem z dnia 29 listopada 2002 roku.

Wyrokiem tym ponadto Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego na rzecz G. P. kwotę 2.250 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za instancje odwoławczą.

(okoliczności niesporna, wyrok k. 13, wyrok k15, wyrok k. 16)

W dniu 2 grudnia 2002 roku G. P. złożyła M. K. oświadczenie o potrąceniu ze skutkiem na dzień 29 listopada 2002 roku swojej wierzytelności w kwocie 11.032 złote tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje z wierzytelnością M. K. w łącznej kwocie 5.096,60 złotych, na którą składała się kwota należności głównej w wysokości 2. 000 złotych i odsetki ustawowe od tej kwoty od dnia 29 marca 1997 roku do dnia 29 listopada 2002 roku oraz kwota 56 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

(oświadczenie k. 17)

W dniu 31maja 2004 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku M. K. w sprawie o sygn. akt V Km. 691/99 przeciwko dłużnikom J. P. i G. P. w zakresie egzekucji prowadzonej z majątku objętego wspólnością ustawową dłużników w części przewyższającej kwotę 2.000 złotych i odsetki ustawowe od tej kwoty liczone od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty w kwocie 3.040,66 złotych.

W uzasadnieniu powyższego postanowienia wydanego w sprawie o sygn. akt V GCo 1456\03 sąd stwierdził, iż należność główna wraz z odsetkami ustawowymi została w całości uregulowana na skutek zapłaty poprzez potrącenie.

(okoliczność niesporna, postanowienie k. 19)

W dniu 19 lipca 2004 roku wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w tej sprawie w całości.

Komornik Sądowy wydał postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie V Km 691/99 w dniu 27 lipca 2004 roku.

(postanowienie k. 22)

W dniu 20 września 2004 roku Sąd Rejonowy w Olsztynie wydał postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności prawomocnemu wyrokowi z dnia 7 stycznia 1999 roku wydanemu przez Sąd Rejonowy w Olsztynie na rzecz A. F., na którego przeszło uprawnienie wierzyciela M. K..

(postanowienie k. 27, okoliczność niesporna)

W dniu 20 czerwca 2005 roku A. F. złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko J. P. na podstawie wskazanego wyżej tytułu wykonawczego.

Postępowanie to zakończyło się wydaniem przez komornika w dniu 11 czerwca 2008 roku postanowienia o umorzeniu postępowania w trybie art. 823 kpc.

W postępowaniu tym do czasu jego zakończenia wyegzekwowano na rzecz wierzyciela kwotę 20. 984,71 złotych, w tym kwotę 16.895 złotych na poczet odsetek.

(wniosek egzekucyjny akta V Km 582/05, postanowienie k. 25)

W dniu 6 listopada 2013 roku wierzyciel A. F. złożył do Komornika ponowny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi J. P. przedstawiając tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego wyroku z dnia 7 grudnia 1999 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

We wniosku wskazano, iż wierzyciel wnioskuje o wyegzekwowanie należności głównej w wysokości 2. 000 złotych i odsetek umownych w wysokości wynikającej z załączonego tytułu egzekucyjnego od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty z uwzględnieniem już wyegzekwowanego na rzecz wierzyciela świadczenia wysokości 20.984,70 złotych.

(wniosek o wszczęcie egzekucji k. 141 -143)

W dniu 14 listopada 2013 roku do powoda wystosowane zostało przez Komornika Sądu Rejonowego w Ciechanowie M. W. zawiadomienie o ponownym wszczęciu wobec niego postępowania egzekucyjnego z wniosku wierzyciela A. F. na podstawie wskazanego wyżej tytułu egzekucyjnego.

Z zawiadomienia wynika, iż przedmiotem postępowania egzekucyjnego jest należność z tytułu odsetek wyliczonych na dzień 14 listopada 2013 roku na kwotę 408.518,31 złotych i koszty zastępstwa prawnego w egzekucji w wysokości 1. 800 złotych.

(zawiadomienie k. 28)

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania egzekucyjnego powstało następnie sprostowane postanowieniem Komornika Sądowego z dnia 3 lutego 2015 roku poprzez wskazanie, iż postępowanie obejmuje również należność główną w wysokości 2. 000 złotych.

(sprostowanie k. 147)

Powyższy stan faktyczny był, co do wskazanych wyżej okoliczności faktycznych niesporny.

Nadto wynika on z załączonych do akt sprawy przez obie strony dokumentów urzędowych, których treść, wiarygodność ani moc dowodowa nie była przez żadną ze stron procesu kwestionowana.

Z tego względu sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku strony pozwanej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka M. K. oraz z zeznań strony.

Przeprowadzanie dowodów ze źródeł osobowych było zbędne i skutkowałoby nieuzasadnionym przedłużeniem postępowania.

Sąd zważył, co następuje :

Powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z treścią przepisu art. 840 par 1 pkt. 2 kpc. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub w części albo ograniczenia, jeśli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądowe dłużnik może oprzeć powództwo także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Z dokonanych przez sąd w sprawie ustaleniach faktycznych wynika, iż objęte tytułem egzekucyjnym roszczenie w zakresie zasądzonej tym tytułem należności głównej w wysokości 2. 000 złotych wygasło wskutek skutecznie dokonanego przez małżonkę dłużnika potrącenia z jej własną wierzytelnością wobec wierzyciela M. K..

W dniu 2 grudnia 2002 roku G. P. złożyła M. K. oświadczenie o potrąceniu ze skutkiem na dzień 29 listopada 2002 roku swojej wierzytelności w kwocie 11.032 złote tytułem zwrotu kosztów postępowania za obie instancje z wierzytelnością M. K. w łącznej kwocie 5.096,60 złotych, na którą składała się kwota należności głównej w wysokości 2.000 złotych i odsetki ustawowe od tej kwoty od dnia 29 marca 1997 roku do dnia 29 listopada 2002 roku oraz kwota 56 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Zgodnie z treścią przepisu art. 498 par. 2 kc. wskutek dokonanego potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Jak wynika z treści powyższego przepisu potrącenie jest surogatem wykonania zobowiązania i skutkuje analogicznie jak jego wykonanie (zapłata) wygaśnięciem zobowiązania w zakresie objętym potrąceniem.

Skoro zatem małżonka dłużnika będąca na podstawie postanowienia sądu o nadaniu wobec niej klauzuli wykonalności tytułowi wykonawczemu dłużnikiem egzekwowalnym spełniła świadczenie w zakresie należności głównej zasądzonej wyrokiem z dnia 7 stycznia 1999 roku to w tym zakresie zobowiązanie do zapłaty tej należności wygasło z dniem skutecznego dokonania potrącenia i to zarówno wobec dłużniczki rzeczowej czyli małżonki dłużnika jak i wobec samego dłużnika głównego – powoda w niniejszym postępowaniu.

Znalazło to również potwierdzenie w treści postanowienia z dnia 31maja 2004 roku Sądu Rejonowego w Olsztynie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego z wniosku M. K. w sprawie o sygn. akt V Km. 691/99 przeciwko dłużnikom J. P. i G. P. w zakresie egzekucji prowadzonej z majątku objętego wspólnością ustawową dłużników w części przewyższającej kwotę 2. 000 złotych i odsetki ustawowe od tej kwoty liczone od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty w kwocie 3.040,66 złotych. W uzasadnieniu powyższego postanowienia wydanego w sprawie o sygn. akt GCo 1456\03 sąd stwierdził, iż należność główna wraz z odsetkami ustawowymi została w całości uregulowana na skutek zapłaty poprzez potrącenie.

Między dłużnikiem hipotecznym (rzeczowym) niebędącym dłużnikiem osobistym a dłużnikiem osobistym nawiązuje się stosunek solidarności nieprawidłowej (in solidum) ze skutkami przewidzianymi w art. 366 § 1 KC. Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 7 lipca 2005 r.V KC 8/05 Numer (...)

Przyjęcie odmiennego stanowiska prowadziłoby do absurdalnych wniosków, iż pomimo raz dokonanej zapłaty wierzyciel ma prawo do ponownego domagania się zapłaty tej samej kwoty od innej osoby tylko z tego powodu, że świadczenie spełniła inna osoba (w tym przypadku współdłużnik)

Skoro zatem zapłata należności głównej zasądzonej przedmiotowym wyrokiem nastąpiła ze skutkiem na dzień 29 listopada 2002 roku to odsetki od zasądzonej wyrokiem kwoty należności głównej również wobec dłużnika J. P. mogły być naliczane wyłącznie od daty wymagalności tej kwoty wskazanej w wyroku tj. od dnia 29 marca 1997 roku do dnia zapłaty a zatem do dnia 29 listopada 2002 roku.

Po tej dacie nie istniał już bowiem stan opóźnienia dłużnika ze spełnieniem wskazanego w wyroku świadczenia i brak było podstaw do naliczania dalszych odsetek za opóźnienie.

Z dokonanych przez sąd na potrzeby niniejszego postępowania wyliczeń wynika, iż odsetki te za wskazany wyżej okres naliczone według zasad wskazanych w tytule egzekucyjnym wynosiłyby kwotę 145.180 złotych. Do wyegzekwowania na rzecz wierzyciela pozostała zatem kwota 123. 189 złotych tytułem odsetek od należności głównej za okres od daty wymagalności do dnia zapłaty tj. do dnia 29 listopada 2002 roku.

Odsetki według zasad wynikających z wyroku za okres od wskazanej w nim daty wymagalności tj. od dnia 29 marca 1997 roku do daty uprawomocnienia się wyroku tj. do dnia 17 lutego 1999 roku wynoszą 10.132,33 złote. (kalkulator odsetek umownych)

Zostały one wyegzekwowane w toku postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego w sprawie V KM 582/05. Do czasu jego zakończenia wyegzekwowano na rzecz wierzyciela kwotę 20. 984,71 złotych, w tym kwotę 16.895 złotych na poczet odsetek. Jak z powyższego wynika odsetki za okres od wskazanej w tytule wykonawczym daty wymagalności do daty uprawomocnienia się wyroku stanowiącego tytuł egzekucyjny zostały wyegzekwowane w całości.

Należność z tytułu odsetek naliczonych po dacie uprawomocnienia się wyroku z dnia 7 stycznia 1997 roku tj. po dniu 17 lutego 1999 roku w chwili obecnej nie może być egzekwowana z powodu jej przedawnienia, co słusznie podnosi powód, jako podstawę wniesienia powództwa przeciwegzekucyjnego w niniejszej sprawie.

Przedawnienie roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu uzasadnia nie wystąpienie z zażaleniem na nadanie klauzuli wykonalności, lecz wniesienie powództwa przeciw egzekucyjnego na podstawie art. 840 par. 1 KPC. (ostanowienie Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z dnia 18 marca 1971 r.I CZ 110/70 Legalis Numer 15287)

Zgodnie z przepisem art. 125 § 1 zdanie pierwsze KC, świadczenie stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu przedawnia się z upływem 10 lat, także, co do objętego nim świadczenia okresowego, w tym odsetek, wymagalnych w dacie uprawomocnienia się wyroku. W tym zakresie art. 125 § 1 KC jest uregulowaniem szczególnym w stosunku do art. 118 KC. Natomiast tryletniemu przedawnieniu ulegają stwierdzone tym wyrokiem roszczenia o świadczenie

okresowe (odsetki) należne i wymagalne po dniu uprawomocnienia się wyroku.(Wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna dnia 20 maja 2015 r.II CNP 28/14

Legalis Numer 1310178)

W dniu 20 czerwca 2005 roku A. F. złożył wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko J. P. na podstawie wskazanego wyżej tytułu wykonawczego.

Postępowanie to zakończyło się wydaniem przez komornika w dniu 11 czerwca 2008 roku postanowienia o umorzeniu postępowania w trybie art. 823 kpc.

Trzyletni termin przedawnienia odsetek należnych za okres po wydaniu wyroku z dnia 7 stycznia 1999 roku do dnia zapłaty upłynął zatem z dniem 11 czerwca 2011 roku.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, iż w tym okresie nie były przez wierzyciela podejmowane żadne czynności zmierzające do wyegzekwowania lub ustalenia, zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia.

Nie nastąpiło zatem przerwanie przedawnienia stosownie do treści przepisu art. 123 par. 1 kc.

Kolejna czynność wierzyciela zmierzająca do wyegzekwowania roszczenia podjęta została dopiero w dniu 6 listopada 2013 roku, kiedy to wierzyciel A. F. złożył do Komornika ponowny wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi J. P. przedstawiając tytuł wykonawczy w postaci prawomocnego wyroku z dnia 7 grudnia 1999 roku wydanego przez Sąd Rejonowy w Olsztynie zaopatrzonego w klauzulę wykonalności.

W zakresie zatem odsetek zasądzonych wyrokiem za okres po wydaniu tego orzeczenia roszczenie nie może być egzekwowane z powodu jego przedawnienia.

Stosownie do treści przepisu art. 117 par 2 kc. po upływie terminu przedawnienia ten przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia.

Powyższe okoliczności uzasadniają uwzględnienie powództwa o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności stosownie do treści przepisu art. 840 par 1 pkt. 2 kpc.

Egzekwowane świadczenie albo została spełnione w części obejmującą należność główną i odsetki do daty uprawomocnienia się wyroku albo też nie może być egzekwowane z powodu jego przedawnienia – w zakresie odsetek po dacie uprawomocnienia się wyroku do dnia spełnienia świadczenia.

Wobec uwzględnienia powództwa sąd obciążył pozwanego jako stronę przegrywającą proces stosownie do treści przepisu art. 98 kpc. obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda kosztów procesu.

Tytułem zwrotu kosztów procesu Sąd zasądził kwotę 8.217 złotych. Na koszty złożyły się koszty sądowe w postaci opłaty od pozwu w wysokości 1.000 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w wysokości 7.200 zł (§ 6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu {tj. Dz.U. poz. 490 z 2013 r.}) i 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Stosownie do przepisu art. 113 ust 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (DZ. U. z 2010 poz. 594 ze zmianami) sąd obciążył powoda obowiązkiem poniesienia na rzecz Skarbu Państwa kwoty 19.426 złotych tytułem kosztów sądowych od poniesienia których powód został zwolniony.